

Advent 2018 Breek door de blinde muur, Jesaja 45: 1-8; Lukas 11 *Fride Bonda*

Als tijden slecht zijn ga je dromen. De profeet Jesaja droomt van betere tijden voor de mensen. In zijn visioen reikt hij ons beeldende taal aan. Het gaat over vreemde koningen, bronzen poorten, en geheime schatten.

Het is een taal zoals we die in oude ridderverhalen tegenkomen; maar hier spreekt een profeet uit het Oude Israel. Hij heeft een visioen, een droom van bevrijding van het volk. Bevrijding uit ballingschap. Het is bijna een abstractie: ballingschap van een volk zo lang geleden.

Laten we ons maar indenken hoe vluchtelingen zich hier voelen in een vreemd land, en ze kunnen niet terug naar hun geboortegrond, omdat het daar niet veilig voor ze is. We kunnen denken aan mensen die al meer dan 30 jaar in vluchtelingenkampen leven. Daar hebben mensen een heel eigen economie opgebouwd, waar kinderen geboren worden, naar school gaan, waar mensen handel drijven en ziek worden en dood gaan, als woonden ze in hun oude stad.

De profeet heeft een visioen, een droom van bevrijding uit ballingschap, bevrijding uit een plek waar je niet wilt zijn.

Als je bent waar je niet wilt zijn en je hebt geen vrije keuze ergens anders heen te gaan, dan sta je voor een onmogelijkheid in je leven. Natuurlijk, je kunt iets van je leven maken, maar je hart ligt ergens anders. Je bent op een plek waar je niet tot bloei kunt komen, waar je niet kunt leven naar je zielsbestemming.

Soms kan het zijn dat je in je leven als voor een muur staat, als voor een blinde muur.

We leven in een tijd dat er muren gebouwd worden, om mensen buiten te sluiten. In Israel is zo'n muur gebouwd, in Belfast zijn wijken ommuurd om katholieken van protestanten te scheiden, in Hongarije worden vluchtelingen tegengehouden door een muur. De muur tussen Mexico en de VS staat mij levendig voor de geest waar de wanhopige mensen uit Honduras graag doorheen willen breken..

Allemaal heel pijnlijk zichtbaar hoe de houding van velen in deze wereld is naar vreemdelingen, vluchtelingen, mensen van een ander volk. Muren omdat er iets kostbaars beschermd moet worden, dat je niet met iedereen wil delen. Een geloof, een democratie, welvaart.

Er zijn ook onzichtbare muren, tussen groepen mensen, in een buurt, in een kerk, in een stad of dorp. Hoe open zijn we naar iemand van een andere groep? Vinden dat we de een meer gelijk heeft dan de ander? Wie heeft ooit bedacht dat er een wij en een zij zijn?

Een wij en een zij, een ik en jij.

Mensen kunnen ook muren optrekken rond hun eigen hart.

Onlangs heb ik opleiding afgerond, Omgaan met Verlies, en gaandeweg de tijd merkten alle deelnemers dat ieder wel een muurtje heeft opgetrokken rond een bepaald gebied van je ziel of je hart. De kwetsbare plekken, de pijn van leven willen de meesten liever uit het zicht houden. Het verdriet om een geliefde die gestorven is, maar er zijn ook andere levenspijnen, een altijd zieke moeder, een afwezige vader, vervelende opmerkingen verdragen, pesterijen. Om het vol te houden trekken mensen muren op om zich te beschermen. Vaak weet je niet meer dat die muren er waren.

En dan horen we over een God die bronzen deuren zal breken om geheime schatten aan het licht te brengen. Het gaat niet alleen over daar en toen. Die beelden uit oude verhalen kunnen we gebruiken om ons eigen leven hier en nu te verstaan. Dan gaat het over een God,

een levensziel, die het goede voor heeft met alle mensen, die het beste voor heeft met ieder van ons, met jou en mij.

Achter de muren, die toch bijna alle mensen hebben, liggen geheime schatten verborgen. Schatten van goedheid, compassie, wijsheid en welwillendheid.

Bronzen deuren zal ik breken. Er klinkt agressie in die taal. Waarom is dat?

Omdat de wijsheid waaruit dit visioen is ontstaan, het niet kan uitstaan dat er zoveel ongeleefd leven in deze wereld is. Dat er zoveel pijn en verdriet is.

Spierballentaal vanuit een hartstocht voor gerechtigheid, voor vredelievendheid, voor menselijkheid.

Hartstocht om tederheid een kans te geven.

Dauw druppelt uit de hemel, horen we de profeet dromen, dauw van gerechtigheid, van heelheid, om goedheid te laten groeien omdat je zo graag wilt dat mensen in vrede leven, dat er genoeg brood en liefde is voor alle kinderen, voor alle mensen, of ze wit, zwart of geel zijn, dik of dun, groot of klein.

Alle mensen hebben geheime schatten in hun innerlijk, een oergrond in ieders bestaan.

Waarin zaadjes van vrede, van vriendelijkheid en volheid wachten om tot bloei tot te komen.

Een tijdje geleden zag ik een documentaire van een flamencodanseres, La Chana, een Spaanse vrouw die nu een jaar of 70 is. In haar jonge jaren danste ze de sterren van de hemel en betoverde ze het publiek met haar passie.

Ze vertelde dat ze danste vanuit haar ziel; dat ze in haar ziel zocht als in een labyrint, met verschillende deuren en dat er deuren opengingen, tijdens het dansen, die ieder een andere emotie hadden.

In haar dans kon zij haar hele wezen kwijt, en dat gaf haar geluk. Niet het applaus, niet het succes en de roem. De dans waarin zij was wie zij was. Waar zij kon vergeten dat ze mishandeld werd door haar man, waar ze kon vergeten dat ze vrouw was in een cultuur waar ze haar mond moest houden. Al ze danste waren er geen muren tussen haar en de ander. En daardoor werden anderen geraakt door haar hartstocht.

Dansen vanuit haar oergrond. Ze kon het niet laten. Zelfs toen haar knieën heel pijnlijk waren geworden en ze nauwelijks kon lopen, danste ze zittend op een stoel. Het maakte haar leven niet tot een volkomen goed paradijs, maar ze kon er haar levenskracht in terugvinden om het leven te leven zoals het was.

Ieder mens kan leven vanuit zijn of haar oergrond. Voor de een is dat flamencodans, voor de ander muziek, houtbewerking, creatief met geld omgaan, creatief met woorden omgaan, een fantastische arts of verpleegkundige of stadsbewoner zijn. Dat is een visioen van de oude profeten. Leef vanuit je oergrond, leef zo dat het je goed doet. Gun de ander, wat je jezelf gunt.

We leven in een tijd dat er muren gebouwd tussen landen. Veel dingen in de wereld kunnen we niet veranderen. We kunnen wel kijken naar de muren die we hebben opgetrokken in ons eigen leven, rond ons eigen hart.

We hebben beeldende taal aangereikt gekregen uit oude tijden. Naast het breken en verpletteren van deuren is er dauw die uit de hemel druppelt, is er een klopping op de deur van je hart. Misschien vinden we het een beetje eng, als die deur van het hart opengaat. Waar zouden we bang voor zijn, als er goedheid en ontferming te vinden is? We hebben oergrond van goedheid in ons, geheime schatten die aan het licht willen komen.

Moge het zo zijn dat we die geheime schatten in onszelf te ontdekken